

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, єДНАЙТЕСЯ!

ЗА НАУКОВІ ГАЗДИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеского ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ

ХХХVIII

№ 20 (1078)

2 ЧЕРВНЯ

1972 р.

Ціна 2 коп.

В ПАРТКОМІ ОДУ

На цьому засіданні партійного комітету розглядалося ряд питань. Члени парткому слухали про роботу партбюро юридичного факультету по підготовці до літньої екзаменаційної сесії.

В доповіді члена партбюро професора В. П. Колмакова і співдоповіді Ю. О. Карпенка, голови комісії, що перевіряла стан підготовки факультету до сесії, зазначалось, що взагалі факультет проводить велику роботу. На партійних зборах обговорювалась авангардна роль комуністів в навчанні, перевірялось, як виконуються прийняті рішення. Питання учбової роботи були в порі зору партбюро і вчені ради.

У виступах членів парткому наголошувалось на тому, що результати нинішньої сесії повинні бути кращими. Цьому багато допоможе нове положення про стипендії, яке стимулюватиме роботу студентів.

Другим важливим питанням роботи партійного комітету було питання про виконання партбюро біологічного факультету рішення партійних зборів університету від 22 грудня 1971 р. «Про роботу комсомольської організації університету і завдання парторганізації».

Загальна думка всіх: партбюро надає велику допомогу КСМУ організації в боротьбі за підвищення трудової дисципліни, поліпшення якості навчання.

В обговоренні даного питання взяли участь член комісії Л. Можегова, секретар парткому комсомолу університету В. Матковський, комуністи В. Ващенко, В. Грановська, В. Іваніца. Вони говорили про необхідність покращення внутрішньоспілкової роботи, виховання у комсомольців почуття відповідальності, підвищення вимогливості у навчанні тощо.

Питання про хід виконання рішення звітно-виборних партійних зборів, критичних зауважень і пропозицій комуністів історичного факультету знайшло широке обговорення на парткомі. На факультеті проводиться велика робота. Про це говорив і секретар партбюро істфаку П. А. Некрасов із головою комісії В. В. Сенюшкін. Але було викрито і ряд недоліків.

В обговоренні взяли участь декан факультету З. В. Першина, секретар парткому Л. Х. Калушьян. Було наголошено на тому, що всі комуністи повинні мати доручення. І погано те, що партбюро майже не розглядало на своїх засіданнях роботу кафедр, не вирішувало кардинальних питань життя факультету. Слід вирішувати сміливіше питання подбору та розстановки кадрів, краще готувати зміну, заслуховувати на бюро звіти комуністів.

Основним в роботі партійної організації істориків зараз повинні бути питання підготовки до сесії, а також гідної зустрічі 50-річчя утворення СРСР.

На парткомі розглянуто ряд кадрових питань.

наші інші

Успіх залежить від сумлінності студента

Як вже повідомлялось в нашій газеті, з 1 вересня цього року вступає в силу нове положення про порядок призначення виплати стипендій студентам вищих учебних закладів. Зрозуміло, що нове положення викликало великий інтерес серед студентів. На всіх факультетах пройшли курсові збори, на яких довели до відома всіх студентів положення про призначення стипендій. І хоч кожен знає вже майже всі тонкощі нового положення, але це не знижує інтерес студентства до нього.

Редакція газети звернулася до проректора по учебній роботі доцента Дмитра Івановича Поліщуку з проханням відповісти на кілька питань. Він люб'язно погодився це зробити.

«ЗНК». Дмитре Івановичу, нове положення про призначення виплати стипендій значно відрізняється від нині існуючого. Як Ви вважаєте, що це дає студентам?

Д. І. Поліщук. Дійсно, нове положення про стипендію повністю змінює порядок призначення виплати стипендій. Головне, що слід відзначити — сам розмір стипендії збільшується. Для тих, хто навчається на І—ІV курсах — 40 карбованців, на V — (для університету взагалі) — 45 карбованців.

Підвищення розміру стипендій — новий яскравий прояв партії та уряду про рідянське студентство. Нове положення — це втілення в життя Постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР від 18 жовтня 1971 року «Про заходи по дальшому поліпшенню матеріальної та житлово- побутових умов студентів вищих, та уч-

нів середніх спеціальних учебних закладів».

Таким чином, головне надбання для студентів, що витикає з положення — значне покращення матеріальних умов. Це означає, що студент буде мати кращі умови для навчання, вільне розпоряджатися своїм бюджетом.

«ЗНК». Яку головну мету, на Вашу думку, переслідує положення?

Д. І. Поліщук. Вважаю, що головна мета — поліпшення якості навчання, підвищення успішності. Дуже важливо, що стипендія призначатиметься з врахуванням успішності студентів і їх участі у громадській роботі. Причому, в першу чергу, стипендія призначатиметься тим, хто має відмінні й добри оцінки. Фактор матеріальної забезпеченості сім'ї відпадає. Отже, тепер стипендію кожен має заробити своїми успіхами в нав-

чанні і громадському житті.

А тим, хто не бажає сумлінно вчитись, трудитись, доведеться зараз нелегко. Бо в положенні сказано, що студентам, які одержали нездовільні оцінки і перескладали іспити з цих дисциплін після екзаменаційної сесії, стипендія не призначається, незалежно від того, які оцінки вони одержали. Студентам, що одержали нездовільні оцінки й перескладали іспити з цих дисциплін в період екзаменаційної сесії, стипендія призначається на загальних умовах.

«ЗНК». А якщо у студентів є поважні причини несвоєчасного складання сесії?

Д. І. Поліщук. Зрозуміло, те, про що я говорив вище, стосується тих студентів, які не складатимуть іспит без поважних причин. Якщо ж студент не з'явився на іспит в період сесії через хворобу, яка підтверджена відповідним документом лікувальної установи, що має право на видачу листків про тимчасову непрацевдатність, чи з інших поважних причин, підтверджених необхідними документами, його зі стипендії не знімають до результації складання іспитів в індивідуальні строки, встановлені деканом, після чого йому призначається стипендія на загальних основах.

«ЗНК». Чи впливають на стипендію диференціовані оцінки по заліках, оцінки з практик та факультативних курсів?

Д. І. Поліщук. Диференціовані оцінки по заліках а також оцінки з учебової і виробничої практики враховуються на рівні з оцінками, одержаними на екзаменаційній сесії. Шодо факультативних дисциплін, то оцінки з цих курсів призначенні стипендії не враховуються.

«ЗНК». Згідно нового положення значно підвищується роль громадськості у питанні призначення стипендії. В чому це виражається?

Д. І. Поліщук. Стипендія студентам призначається деканом факультету у межах стипендіального фонду, встановленого факультету ректором, за представленням стипендіальних комісій факультету. Списки студентів, яким призначається стипендія, затверджуються наказом ректора. Стипендіальні комісії організуються під головуванням декана чи його заступника строком на один рік із представників партійних, профспілкових, комсомольських організацій, бухгалтерії, студентських груп і затверджуються ректором. Закінчення на 2-й стор.

ОСТАННІЙ РУБІЖ

Раніше, ніж звичайно почався в цьому році останній іспит у випускників німецького відділення факультету РГФ. Безсонні ночі, «заплановані» на початок червня, довелося проводити в 20-х числах травня. Звичайно, декому однією з двох ночей не вистачило.

Кожному поколінню випускників знайомі процедури цього іспиту. І все ж захист дипломної роботи не проходить без хвилювань. Але збирається з

думками, і питання, на обдумування яких раніше йшли хвилини, витрачаються якісь секунди. Близькавами ляється відповіді... Іноді не зовсім влучно. Але це можна зрозуміти. Доброзичливість аудиторії, конкретні, продумані питання представників ДЕКА знімають ланцюги скованості.

Прекрасно пройшли головний іспит випускники факультету Л. Христенко, Л. Луговська, С. Посмітна, М. Єлков

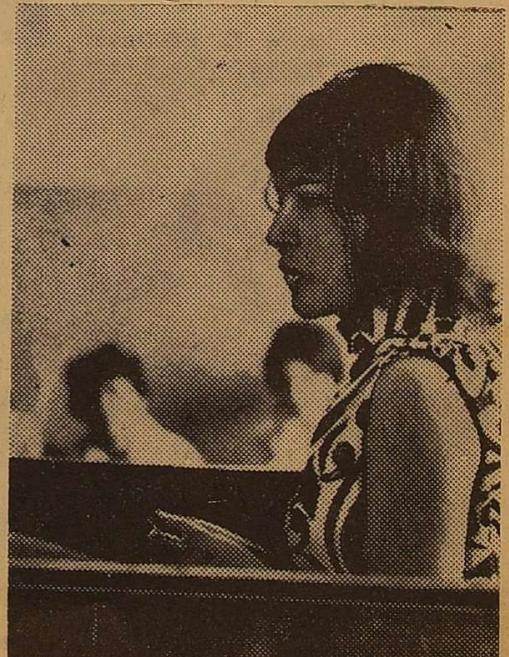
та інші. Це перші випробування останнього студентського руруму.

Попереду — держіспит. Є й такі групи випускників, які тільки складатимуть іспити. Вони ще готуються, наполегливо, ретельно. Складати почнуть трохи пізніше. Хочеться, щоб цей останній місяць перевірування в університеті не приніс нікому засмучень, щоб відповіді всіх були тільки добрими.

Б. СМИРНОВ.

СЕСІЯ

На фото К. Рогожкіна студентка-випускниця М. Малюїна захищає дипломну роботу з мови, яку вона виконала під керівництвом доцента Д. О. Кожухара.

УСПІХ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД СУМЛІННОСТІ СТУДЕНТА

ДУМКА ДЕКАНА

Ф. С. ЗАМБРИБОРЩ. декан

— Нове положення, я вважаю, значно підвищить якість навчання. Бо студенти вже зараз добре засвоїли головне: стипендію можна заробити тільки своїм трудом, сумлінним ставленням до навчання.

Мене радує, що значно підвищується розмір стипендій. Хочу відзначити: нове положення — це торжество головного принципу соціалізму: тобто навчання, сумлінний труд — головний фактор, який визначає можливість одержати стипендію. А як бувало у нас? Нерідко подавали довідки, з яких виходило, що на члені сім'ї припадає дуже маленька сума. А це не відображало справжньої картини бюджету сім'ї, бо враховувалися тільки зароблені, наприклад, в колгоспі гроші. Діти тих, хто сумлінно працювали у колгоспі, багато заробляли, опинялися у невідільному положенні порівняно з тими, чиї батьки більше турбувалися про власну сім'ю.

Добре, що зараз студентам не треба подавати великої кількості довідок, значно спростилася сана процедура призначення стипендій.

Нове положення дисциплінне студентів. Можна також відзначити підвищення ролі громадської роботи. Цікаво, що тепер підвищена стипендія на 25 процентів одержить лише той, хто громадсько активний, хто виконує добре доручення, приносить велику користь колективу.

З другого боку, студенти, які навчаються на «добре» і «відмінно», і активно беруть участь у

біологічного факультету

громадському житті і науково-технічній роботі, теж можуть одержати підвищено стипендію на 15 процентів. Це є добрим стимулом для активістів. Й справді, нерідко активіст витрачає дуже багато часу на громадську роботу, що не дозволяє йому скласти сесію тільки на «відмінно».

На біофаку вже проведена велика роз'яснювальна робота на першому, другому і, частково, на третьому курсі. Вже відчувається позитивний вплив нового положення. Значно зросла зацікавленість студентів громадським життям.

Ми на факультеті врахували ще одну деталь: згідно нового положення зменшуються шанси одержати стипендію для тих, хто не досить сумлінно ставиться до навчання. Тому, можливо, деякі студенти намагатимуться будь-якою ціною одержати добре оцінки, а викладач (він теж людина) іноді може з добрих почуттів дещо знищити вимогливість. Це приведе до зниження якості навчання. Щоб уникнути таких небажаних можливих фактів, на факультеті проведені спеціальні збори з викладачами, мета яких — покращити якість навчання, підвищити вимогливість на іспитах і заликах.

Студенти біофаку прийняли нове положення, що виражає корінні інтереси студентства, з піднесенням, як ніколи, старанно готовуються до сесії. Вважаю, що вони виправдають сподівання своїх наставників, на турботу партії відповідатимуть сумлінним ставленням до навчання.

ОТЛІКИ НА „ДОБРЕ“ І „ВІДМІННО“

На історичному факультеті відбулась зустріч декана З. В. Першиної зі студентами першого курсу. Декан познайомила нас з новим положенням про призначення стипендій. Відрядно, що з 1 бересня стипендія студентам підвищується.

В зв'язку з новим положенням стипендія призначатиметься студентам, які навчаються на «добре» і «відмінно» і беруть активну участь у громадській роботі.

Дуже важливо, що студентам, які вчаться на «добре» і «відмінно» і беруть участь у громадській роботі, декан має право збільшувати стипендію на 15 процентів. Підвищена також роль диференційованих заликових оцінок з практики. Це зобов'язує студентів сумлінніше ставитись до навчання і практики.

На зустрічі також визначено склад стипендіальної комісії. В комісії ввійшли, крім представ-

ників громадських організацій також старости, комсорги і профоргі всіх курсів.

Нове положення про розподіл стипендій говорить про турботу партії і уряду нашої країни, здійснений раз доводить, що Батьківщина зацікавлена в тому, щоб випускники вузів були не тільки суто вузькими спеціалістами, а й добрими організаторами, ідейно вихованими людьми.

Л. БИЧОК,

СЕСІЯ КРОКУЄ ПО ФАКУЛЬТЕТАХ

ГОТОУЄТЬСЯ МАЙБУТНЯ ОПОРА

Сонце вже давно підготувалось до нічного спочинку. Його косе проміння лагідно освічує втомлені, але щасливі обличчя юнаків, які повертаються з відповідального іспиту. Іспиту з військової підготовки.

На протязі року, щотижня вони з'являлися на кафедру. Вивчали метеоріальну частину зброї, під керівництвом майора Кальяна виконували прийоми стрільби. Важко часом було хлопцям, особливо тим, хто не відбув служби в лавах Радянської Армії. Але ніхто не скажився. Поряд були друзі, щохвилини були готові допомогти. І ось рік позаду. Настав час звітувати. На підготовку дано три дні. Немало, але матеріал об'ємний. Тому дотемна засиджувались хлопці, опановуючи премудрості військової науки. Після такого дня добре б відпочити, та не до цього — завтра іспит... Хвилювались.

І ось цей день настав. На екзамені був присутній начальник учбової частини Ш. Х. Халілов — ветеран, кавалер бойових орденів. Це збільшило хвилювання. Але побоюван-

ня були марнimi. Тому, що хлопці були прекрасно підготовленими, впевнено і змістово відповідали. Екзаменатори були задоволені відповідями молодої майбутньої опори народу і держави. Це вони — сини батьків, що зі зброєю в руках захищали Вітчизну — готові щохвилини до захисту Вітчизни зараз. Студенту В. Рацу додаткових запитань не задавали — підготовлений він відмінно. І в ще незаповнену за II семестр залікову книжку вписується оцінка. Обличчя студента світле — «відмінно»!

Не всі, звичайно, складали так. Було і трохи гірше — «добре». Загалом — шість «відмінно» і 5 «добре». Майору приемно: його праця дала міцні сходи.

Ідуть хлопці. Втомлені. Але втім не взмозі приглушити радість, що домінує. Обличчя говорять про рішучість, впевнені рухи — про сміливість. Сьогодні студенти, завтра вчителі, а якщо знадобиться — воїни, офіцери Радянської Армії.

В. БОРЕЦЬКИЙ,
студент першого курсу
філологічного факультету.

ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ

В розпал — залікова сесія. Знову хвилювання, радощі, а часом, розчарування.

31 травня перша група першокурсників фізфаку складала залік з психології. До початку заліку майже вся група знаходилась біля кабінету психології. Вони зосереджено листають конспекти, інші повторюють: «Я ж нічого не знаю». Але ось залік почався. Серед перших його склали О. Дем'янчук і П. Віктор. Для них це останній залік, причому з ряду дисциплін вони одержали механічні заліки. Це закономірний результат, бо вони реально навчалися на протязі цього семестру.

На заліках і при підготовці до іспитів діється візнаки і нове положення про стипендію. Головне — навчання, і тому кожний намагається найкращим чином скласти сесію, дуже серйозно ставиться до підготовки й складання заліків та іспитів.

О. БУКАЛОВ,
студент першого курсу
фізичного факультету.

Закінчення. Поч. на 1-й стор. Зверніть увагу, що до складу стипендіальних комісій входять, крім представників громадських організацій, ще й представники груп.

«ЗНК». А якщо студент не згоден з рішенням комісії?

Д. І. Поліщук. Студент, не згодний з рішенням комісії про відказ йому в стипендії, може обскаржити це рішення ректору вузу, який спільно з представниками деканату, учбової групи, партійної, профспілкової і комсомольської організаціями вузу виносить остаточне рішення з даного питання.

«ЗНК». Коли призначатимуться стипендії?

Д. І. Поліщук. Призначення стипендій проводиться два рази в учбовому році за результатами екзаменаційних сесій з першого числа наступного за екзаменаційною сесією місяця.

«ЗНК». Кому призначатимуться підвищені стипендії?

Д. І. Поліщук. Студентам, які мають за результатами екзаменаційної сесії відмінні оцінки з усіх предметів і проявляють себе в громадській і науково-технічній роботі, розмір стипендії підвищується на 25 процентів. Хочу звернути увагу на те, що враховується не тільки громадська робота, але й науково-технічна, що сприятиме залученню студентів до наукової роботи, винахідницької тощо.

Особых значення набуває той факт, що зараз може одержати підвищену стипендію не тільки «круглий» відмінник, але й ті, хто має хороші оцінки. У положенні сказано, що ректори вузів можуть за участю деканатів, партійних, комсомольських та профспілкових організацій в окремих випадках призначати в межах стипендіального фонду, затвердженого учбовому закладу, студентам, що мають тільки відмінні та добре оцінки за результатами екзаменаційної сесії і проявили себе в громадській і науково-технічній роботі, підвищену на 15 процентів стипендію.

«ЗНК». В яких розмірах встановлюються іменні стипендії?

Д. І. Поліщук. Іменні стипендії студентам встановлюються у таких розмірах:

— імені В. І. Леніна і К. Маркса — 100 крб. на місяць;

— встановлені рішеннями Уряду СРСР — 75 крб. на місяць;

— встановлені рішеннями Ради Міністрів союзних республік — 65 крб. на місяць.

«ЗНК». Чи зберігається право на одержання стипендії, якщо студент на період виробничої практики одержує заробітну плату, і в період роботи на робочих місцях та посадах у інший час?

Д. І. Поліщук. У період виробничої практики, а також на період роботи на робочих місцях і посадах в інший час з виплатою заробітної плати, за студентами зберігається право на одержання стипендії.

Студенти, які під час літніх канікул працюють на виробничих, в організаціях, радгоспах, колгоспах, в тому числі і в тих, звідки вони були направлені на навчання, на робочих посадах, що оплачуються, зберігають також право на одержання стипендії.

«ЗНК». Є ще чимало аспектів нового положення, які цікавлять студентів, але ми не маємо можливості висвітлити їх у одному інтерв'ю. Скажіть, будь ласка, які заходи, крім зборів, на яких довели до відома всіх положення, вживаються, щоб студенти досконало ознайомилися з новим положенням?

Д. І. Поліщук. Положення про новий порядок призначення й виплати стипендій розповсюджується на факультетах. Його буде вивішено у всіх учбових корпусах. Створюються спеціальні куточки, де кожен зможе досконало вивчити положення. Проведено спеціальне засідання ректорату, на якому деканам, представникам громадських організацій

ВАЖЛИВА ПОРА

Нове положення про призначення стипендій не залишило байдужим жодного.

Ось і Т. Шебершиева, студентка першого курсу механіту, замислилась. Зимова сесія в ній пройшла не досить вдало. Тепер же вона докладає набагато більше зусиль й реальності для оволодіння програмним матеріалом цього семестру. Як вона поставиться до іспитів, таїк її будуть результати.

На фото внизу — готуються фізики.

Фото С. Єфімова.

ПРО ЮРІЯ СМОЛИЧА І ПРО РАДЯНСЬКУ ПУБЛІЦИСТИКУ

Урочисте відкриття конференції у великому актовому залі зібрали велику кількість шанувателів таланту письменника. Перше пленарне засідання вступним словом відкрив проректор університету по науковій роботі професор, доктор філологічних наук В. В. Фашенко.

З великою доповіддю «Майстер публіцистичної прози та художньої публіцистики» виступив заідувач кафедри історії української літератури професор, доктор філологічних наук А. В. Недзідський. Він простежив, як поступово зростало і змінювалось публіцистичне начало в прозі Смолича з тим, щоб прийти далі до своєрідного синтезу прози й публіцистики. Він відзначив роль, яку відіграво в зростанні Смолича як публіциста його захоплення театром, з одного боку, та редакторською працею, з другого.

Доповідь «Тема пролетарського інтернаціоналізму в прозі Смолича» була прочитана доцентом Запорізького педінституту О. Г. Вісочанською. Доповідка — вихованка нашого університету, писала кандидатську дисертацію про прозу й публіцистику Смолича.

На завершенні засідання декан філологічного факультету, професор, доктор філологічних наук І. М. Дузь прочитав одержану від Юрія Корнійовича телеграму, в якій він висловлює жаль, що за станом здоров'я не може приїхати в Одесу, взяти участь в роботі конференції і ціло дякує за увагу до нього і його творчості. Присутні у відповідь схвалили надіслати письменникові телеграму з побажанням доброго здоров'я і творчих успіхів.

На протязі двох днів плодотворно працювали секції прози та публіцистики.

Доповідю про сатиру в прозі Смолича розпочав роботу першої з цих секцій доцент Дніпропетровського університету Ф. М. Білецький. Далі слово переходить до доцента Донецького університету І. І. Бондаренка, який присвятів свій виступ дилогії Смолича «Рік народження 1917».

Канд. філол. наук К. П. Волинський (Київ) висвітлив своєрідність творчої манери Смолича.

Далі з доповідями виступили доценти нашого університету, П. Ю. Данилко («Елементи художньої структури в романістиці Смолича») та Є. М. Прісовський («Внутрішній світ митця в зображені Смолича»).

Другого дня на секції прози було заслушано доповіді: «Повість «Дитинство» — доцента Л. Л. Ленюк (Одеський педінститут), «Воєнні новели Смолича» — кандидата філологічних наук Н. Ф. Пашковської (Одеський університет), «Інтелігенція в романах Смолича» — кандидата філол. наук О. Манченко (Сумський педінститут), «Смолич у російській ра-

НАПЕРЕДОДНІ ГОЛОВНОГО ІСПИТУ

На черговому засіданні комітету комсомолу університету, що відбулося 29 травня ц. р., обговорювалися питання про підготовку до захисту дипломних робіт і складання державних іспитів комсомольцями п'ятих курсів. З цього питання виступив секретар комітету комсомолу В. Матковський, а також секретарі комсомольських бюро факультетів.

З обговореного питання прийнято розгорнути рішення, в якому комсомольським організаціям факультетів запропоновано з метою поліпшення результатів іспитів і захисту дипломних робіт обговорити це питання на факультетських бюро, організувати чергування комсомольців у дні іспитів і захисту робіт, широко висвітлювати хід захисту робіт і складання іспитів в стінках, а також в університетській газеті.

На комітеті комсомолу розглянуті були також питання про підготовку до випускних вечорів, сплату членських внесків та ін. В. САВРУЦЬКИЙ.

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

Меридіан дружби

ЗАВДАННЯ МОЛОДІ АФРИКИ

В університеті, як в усьому світі, широко відзначено День визволення Африки. На урочисті збори в конференц-залі зібралися представники громадськості університету, іноземці, що навчаються в університеті, викладачі, студенти.

Про проблеми, що стоять перед народами молодих країн Африки, про завдання молоді африканських країн говорив у своєму виступі студент 2-го курсу біофаку, громадянин Танзанії Шейн Алі Мохамед. Африканських студентів широ вітали представники громадськості університету, студенти-іноземці Юрген Шмельцер (НДР), Тібор Гіанік (ЧССР).

Пропонуємо увазі читачів статтю Шейна Алі Мохамеда, в якій говориться про проблеми молоді Африки на сучасному етапі.

Зрозуміло, що колонізатори надали волю африканським народам не за власним бажанням, вони змушенні були уступити вимогам африканських народів, які намагались до самовизначення, до створення своєї держав, до захисту своїх інтересів. Нам не слід забувати, що колоніалісти, капіталісти, імперіалісти, і в першу чергу, расисти використовують всі можливі засоби з метою неколоніалізму. Можна навести дуже багато прикладів.

Безсумнівно, ми знаємо, в чому мета наших керівників, які говорять про волю, єдиність, чому існує рух африканських народів за волю, а значить, в чому мета організації африканської єдності. Якщо проаналізувати все це глибше, якщо замислитись, то можна прийти до висновку, що всі ці життєво важливі проблеми повинні займати не тільки наших лідерів, не тільки інтелігенції і студентів, але й всіх молодих людей Африки, які просянні почуттям патріотизму, й проводять ідеї свого народу і своїх лідерів, які стверджують нову Африку, що перебуває під ігом колоніалізму сотні років, і не тільки в цих країнах, але й в країнах, які й зараз стогнуть, пригнічені колоніалізмом.

Може виникнути питання, в чому ж полягають життєво важливі для молоді Африки завдання?

По-перше, в забезпеченні всебічного розвитку наших країн, розвитку власної культури, підвищення життєвого рівня населення. Ми, африканські студенти, що находимося в зарубіжних країнах,

повинні забезпечити розвиток Африки. Ми повинні докласти максимум зусиль, щоб тут, у вашій країні, оволодити всіма знаннями, які після закінчення навчання віддамо своїй батьківщині.

Сьогодні в Африці існує багато спілок, ліг, об'єднань, які вже багато зробили для розвитку своїх країн, наприклад, в Танзанії, Кенії, в Демократичній Республіці Гвінеї, в Нігерії, Конго, Руанді, Замбії і багатьох інших. Скажу про молодіжні організації в Танзанії ТАНУ і АШІ. Ці організації змогли повести молоді країни на підтримку і захист Декларації АРУША, що забезпечила Танзанії соціалістичний шлях розвитку. Члени цих організацій не зупиняються ані перед будь-якими труднощами, вони виконують будь-яку роботу, роблять все на користь країни.

Я багато говорив про різну проблему молоді Африки, але одна з них повинна бути вирішена в першу чергу всією африканською молоддю, всіма, хто вважає себе дітьми Африки. Ми повинні вчитись і вчитись не формально, а з метою одержання глобічних знань. Де ж ми використаємо свої знання? Звичайно, у себе в країні. Вчитись—це не значить тільки оволодіти спеціальністю. Вчитись, для нас значить вивчати сучасні політичні проблеми.

Розираючись в політиці, ми зможемо легко визначати коло своїх інтересів, зможемо заслужити повагу свого народу, доля наша стане долею країни. Кожний з нас повинен неухильно

розширювати свій світогляд, вивчати ідеї наукового соціалізму, знайомитись з працями К. Маркса, Ф. Енгельса, В. І. Леніна, а також Джуліуса Ньюере, Секу Туре та інших видатних діячів національно-визвольного руху в Африці.

Хочу сказати, що нам слід об'єднатись в усіх галузях діяльності й знищити всі перепони, що заважають будівництву нового життя. Ми повинні докласти всіх зусиль, щоб вилікуватись від двох хвороб, з одного боку — комплексу неповноцінності, з другого боку — комплексу вищості. Це два найстрашніших вороги нашого часу, що володіють, на жаль, думками деяких людей.

Серед проблем африканської молоді виникає й проблема самоуправління. Нами правили, нас пригнічували, нас зневажали колоніалісти через нашу слабість. Тепер ми повинні сформувати свою державу, ми не дозволимо нікому встручатися в наші внутрішні справи. Ніхто не зможе стати на захист Африки так, як самі африканці, сама африканська молодь, на захист своєї країни, своєї культури, прогресивних традицій і всього того кращого, що ми успадкували від своїх предків.

ШЕЙН АЛІ МОХАМЕД,
студент другого курсу біологічного факультету, громадянин Танзанії.

Хвилиною мовчання вшанували пам'ять загиблих борців за свободу Африки учасники зборів.

Фото К. Рогожкіна.

„СВІТ ТВАРИН ОЧИМА ЛЮДИНИ“

Під такою назвою протягом кількох місяців в фойє наукової бібліотеки університету функціонує виставка, яку підготувала співробітниця бібліотеки Олена Матвіївна Хараджа.

Експозиції рідкісних книжкових видань вітчизняних, радянських і зарубіжних авторів присвячено таким розділам: «В світі тварин», «В заповідниках Радянського Союзу», «Природа Південної Америки», «В джунгліах Індії», «Поведінка тварин», «Охорона природи». Вже самий перелік розділів визначає те широке коло проблем науки про природу, яке охоплює виставку. Найцікавішим є праці радянських вчених. І це не випадково. Кожному з нас добре відома увага, що її постійно приділяють Комуністична партія і Радянський Уряд проблемам охорони природи і максимальному використанню її багатства на користь людини. Про це свідчать і Закон про

охорону природи, ухвалений Верховною Радою СРСР, і підписана недавно у Москві угода про співробітництво між СРСР і США в галузі збереження зовнішнього середовища.

За період функціонування виставки її відвідали багато читачів, про що свідчить зростаючий потік заявок на літературу, яка експонується, а також пропозиції і побажання. Беручи до уваги ці побажання, працівники бібліотеки вдосконалюють експозиції.

Завітайте до цієї виставки. Вона захоплює не лише викладачів і студентів природничих факультетів, але й кожного, хто любить природу, бо тут можна дізнатись і про те, як дельфіни допомагають людям, і про зачаровані Галапагоські острови, і про трагедію диких тварин, і про багато інших цікавих речей.

Г. О. ЛІПА,
старший бібліограф
наукової бібліотеки.

Творчість

НА КУРСІ—
В ДЕНЬ
ЮВІЛЕЮ

М. Стельмах давно звязаний з Одесським університетом. Своєго часу тут провадилась велика міжвузівська конференція, присвячена його творчості та проблемам українського радянського роману.

Після того вийшла велика книга — збірник доповідей, виголошених на цій конференції.

Творчі звязки нашого колективу не перериваються з видатним письменником і зараз. З газет можна дізнатися про те, що професор І. М. Дузь приготував до друку велику збірку статей радянських літературознавців про Стельмаха. Чимало курсових та дипломних робіт написано нашими студентами про цього видатного письменника.

І зараз нова дата — 60 років з дня народження Михайла Панасовича — відзначається на філологічному факультеті урочистою ювілейною лекцією, яку слухали студенти четвертих курсів російського і українського відділів, в чий програмі з української радянської літератури є творчість Стельмаха.

Кафедра вперше запровадила нову форму лекційної роботи, яку назвали «лекція-ювілеум». Вона проводиться в урочистій обстановці на тому курсі, де в програмі якраз саме в цей час має визначитися творчість письменника-ювіляра.

«Лекцію-ювілеум» дали одночасно кілька викладачів, чий творчі інтереси звязані з літературною діяльністю Стельмаха.

В залі — великий портрет письменника, квіти, на столі — червоне сукно, у всіх піднесених, урочистих настірн. Перша тема ювілейної розмови — політична творчість Стельмаха. Виступає доцент А. А. Жаборюк, який є знавцем його творчості (кандидатська дисертація А. А. Жаборюка була присвячена Стельмаху).

Лекція викликала жвавий інтерес серед присутніх, тому, що, в основному, ми цікавимося Стельмахом лише як романістом, а про Стельмаха як поета знаємо мало.

Друга лекція професора А. В. Недзвідського була присвячена романіці письменника. Він відзначив, що Стельмах перший в українській прозі став творцем циклу романів-епопеї, що охоплюють великий період в історії українського села.

В. о. доцента консерваторії О. П. Рум'янцева, яка недавно пройшла однорічну аспірантуру на нашій кафедрі української літератури, розповіла про роман М. П. Стельмаха «Правда і кривда», що засвідчує високий етичний ідеал письменника, його немінну віру в торжество правди.

Творчість Стельмаха завжди в центрі уваги наших студентів, ще більший інтерес до неї — в ювілейній дні. Цікаву розвідку про інсценізацію роману «Правда і кривда» здійснила зараз студентка Дементьєва. На гуртку Коцюбинського готується доповідь «Стельмах і Коцюбинський».

Л. ДЕМЧЕНКО,
студентка четвертого курсу
філологічного факультету.

ЦЕ ВАРТО ПРОЧИТАТИ

ШЛЯХИ, КОТРІ МИ ОБИРАЄМО

Сьогодні редакція газети «За наукові кадри» починає друкувати виступи своїх кореспондентів під новою рубрикою: «Це варто прочитати». Мета цього розділу — пропаганда досягнень радянської багатонаціональної і світової художньої літератури, а також нових загальнодоступних творів з різних питань науки. Рубрику вестимуть викладачі університету і студенти — члени наукових гуртків.

Твір, про який піде мова — не роман і не повість. Це — драма. І хоч багато хто з нас вважає, що з драматичним твором краще познайомитися у театрі, дивлячись виставу, — цю драму варто прочитати.

Назва цієї драми — «Вибір». Її автор — Олексій Арбузов. Надрукована вона в журналі «Новий світ» (№ 9 за 1971 рік).

...Людині не дано жити двічі. Таке чудо можливе лише в творі мистецтва. І автор п'єси створює його, щоб кожен з нас по-справжньому замислився над шляхами, які ми обираємо.

На перший погляд, задум не оригінальний. Та його втілення сповнене такої хвилюючої злобідності і разом з тим філософської глибини, що п'єса сприймається як справді новаторська.

Дія драми починається з того, на чому вона у всіх відомих творах на цю тему, як правило, зачікнувалася — з перемоги головного героя, молодого вченого, який зробив неабияке відкриття, надрукував книгу, що привернула до її автора увагу світової громадськості. Здавалося б, і справді кінець. Та все залежить від того, як поставитися до поняття «перемога». Якщо вона — тільки нагорода за випробування і напружену працю, тоді, дійсно, нема про що говорити. Але для О. Арбузова перемога — це початок нового буття людини. Недарма один з персонажів п'єси говорить, що сама по собі перемога важить небагато. Свого різьчного значення вона набуває пізніше, коли обрано шлях, яким підеш далі. І хоча герой п'єси — переможець Двойников жив до цього часу мужньо і стійко, все найважче у житті для нього ще попереду, коли прийде час зробити вибір.

Зовні цей вибір має цілком конкретну форму: треба приняти одне з трьох запрошення від різних науково-дослідницьких установ. На практиці ж обрання якоїсь лінії в науці означає обрання долі, бо всі явища життя поєднані між собою міцно, нерозривно.

В. ФАБІАНСЬКА,
старший викладач кафедри
російської літератури.

Кладка до читача

Ми завжди з нетерпінням чекаємо на появу першої книжки молодого автора, наперед радіючи можливості знайти в ній бодай невеликий внесок в загальнолітературний доробок. І часто розчаровуємося, бо, виявляється, підходимо до книжки-дебюту з завеликою міркою. Але якщо ми не можемо вимагати від автора геніальних творів, то вимагати від нього художньої правди зобов'язані. Правди, не як достоїнства, а як неодмінного в літературі.

Збірка новел Б. Сушицького «Кладка» («Маяк» 1972) цій вимозі відповідає. Звичайно, вона не позбавлена прорахунків, бо шлях до правди пролягає через створення переконливої характеристики, а зробити це новелісту вдається не завжди. В. Сушицький пише скупою виразною мовою, дотримуючись лаконічної стефанікової манери письма, що приходить подеколи до деякого розпорощення образів. Так сталося з повістю «Долина твоїх спогадів», в якій герой окреслені надто пунктирно, ескізо, серед них багато випадкових (скажімо, Марко, Іван, Кулик, який має значно вдаліших двійників у «Крилах Артема Летючого» Б. Антоненка-Давидовича та «Семирозумі» В. Дрозда та інші). Виняток ставить хіба

що спроба створити цікавий характер Магри, дівчини, яка народилася в селі, виросла в місті, а працювати знову повернулася до села. На жаль, спроба залишилася тільки спробою.

Б. Сушицький чіпає питання, які можна обрамувати трикутником: людина, честь, обов'язок. А вже звісі — турботи героїв про спадкоємність «родинного ремесла», про добру чи лиху пам'ять, про місце в житті.

Старий Ромко з новели «Кладка» прагне робити людям добро, хоч люди того не розуміють, бо щовечора хотіть «купити дошку», яку він дбайливо мостить над трясиною за дні. А Ромко на тільки по старечому бурчить і йде шукати нову дошку, щоб знову зладнати кладку. Бурчить все, що спаде на думку, «що собі намислити». А мислить Ромко одне: про свое безкорисне добро, та про невдячних людей, які «чинят йому на збитки». Каже про ті збитки, не раз і не двічі. («Мені, то й дяки не треба, лиш хочу людям розтумачити, що то я для них добре роблю»; «мені з той роботи ніякої крихти. Нічого з того не маю. Лиш би людям добро було»). Тому характер Ромка дещо розدواється: читач не може з певністю відповісти на питання:

чого прагне старий Ромко — щоб люди знали про його прагнення чинити їм добро, чи про безкорисливість цього добра? Але ж можливість другого новелістом, очевидно, не передбачалась.

Цікавішо є постать Кліма з новели «Грищанський ліс». Клім важко переживає розлуку з улюбленою справою і мучиться недовірою до молодого лісника Андіря, який має заступити на його пост. Вдало підібрані деталі, точність у передачі почувань героя роблять його характер чітким, переконливим.

Подеколи Б. Сушицькому складає надмірна патетика, внаслідок чого герой його новел переходить в сухих дидактиків. А новела «Книжка Кирила Романюка» є нічим іншим, як художньо оформленою сентенцією: не забувайте про лихо заради добра. Безлікий Кирило сповідається перед односельчанами, читаючи ім свою «книжку», в яку він записував різні воєнні «страсхи» з іхнього спільногого життя, односельчани слухають, а потім розходяться і «всяк несе при собі неписаний звіт, захованій у найпотаєніші скрині серця. Несе — аби знов і знов розгортати його для себе». У новелі все схематичне, надумане; за неї значно краще

На конкурс

Бессарабія из істории

Носился степью злобный
суховей,
Песком срывался над Босфором,
Размахивал нагайками ветвей.
Разбойничий свистал над морем.
Неслись к Дунаю табуны коней,
Как будто ветер нагоняли...
Река вскипала волнами,
над ней

Галери песнями стонали.

Носилась, слых солдатский

изморив,

Оркестра тюркского бравада...

И был обреченный Измаил

В кольце суворовской блокады.

ТАТАРБУНАРСКОЕ
ВОССТАНИЕ

Кровавы отблески Стожаров,
Как блеск румынского штыка:

Плыают вновь Татарбунары,

Как в те далекие века.

Как при набегах янычаров

Над жертвой измывался кат,

И как в дни бедствий,

при пожаре,

На колокольне бил набат.

Звучал навек, со страшной

силой

И стоном за Днестром блуждал,

Как будто бы он всю Россию

К себе на помощь призывал.

ПЕРВЫЙ САМОЛЕТ

«Маршал Советского Союза
С. К. Тимошенко облетел освобожденные придунайские города».

«30 июля на митинге, состоявшемся за городом, маршал сообщил жителям Килии об их присоединении к великой семье народов СССР».

(Из газет 1940 года)

Бежали, как всегда,
солончаками,

Как дети вслед за аистом

весной,

Хоть горло вдруг перехватил

тишки

И выжег вдруг глаза

июльский зной.

Взял слово маршал.

Не договорил: «Отныне...

Босая украинка, словно тень

К нему рванулась:

«Били нас, родные!...

«Вы все равны...

Свобода...

Новый день...

Крестился, весь в слезах,

старообрядец,

На «жок» настраивались

трое молдован...

И добрым аистом,

принесшим людям радость,

Над степью закрутил аэроплан.

В. КОЗЛОВ.

3 ФОЛЬКЛОРНИХ
ЗАПИСІВ
П. Т. МАРКУШЕВСЬКОГО

ЛУГОМ ІДУ,
КОНЯ ВЕДУ

Лугом іду, коня веду.
Розлягайся, луже,

Сватай мене, козаченьку,
Люблю тебе дуже.

Ой, хоч сватай, хоч не сватай,
Хоч так присилайся,

Щоб та слава не пропала
Що рік ти кохався.

Була б, ти же, дівчинкою,
Була багатенька,

Взяв